

Spis treści

Podziękowania	9
Wstęp	11
Cel i tezy	11
Teren badań	17
Metodologia	17
Stan badań nad kulturą mieszkańców Gwinei Bissau	19
Antropolog w terenie. Dylematy etyczne i postrzeganie badaczki	22
Wyzwania dla antropologa.....	26
1. Gwinea Bissau: historia, gospodarka, ludzie	31
Wprowadzenie. Ludność kraju	31
Zarys historii do czasów kolonizacji	33
Okres przedkolonialny	33
Wczesne kontakty z Europejczykami	35
Kolonizacja: Gwinea Portugalska	39
Za rządów Salazara	42
Wojna o niepodległość i wyzwolenie	49
Gwinea Bissau w epoce postkolonialnej.....	53
Rozwój gospodarczy a państwo gwinejskie	61
Współczesne postawy wobec kolonizatorów	63
Państwo w ocenie Gwinejczyków	67
Podsumowanie	77
2. W cieniu Europy	81
Wprowadzenie. Wyobraźnia i projekty życiowe	81
Emigracja do Europy jako spełnienie marzeń	83
Planowanie emigracji w kontekście płci	93

Zachód a życia wyobrażone	99
Wiedza i wyobrażenia o życiu emigrantów na Zachodzie	99
Dwa życiorysy w cieniu Europy	117
Podsumowanie. Poza opozycją „centrum–peryferie”?	127
3. Widziane z peryferii. Gwinejczycy o Zachodzie	135
Wprowadzenie	135
Globalne media w miejscach marginalnych	139
Wiedza ogólna o Zachodzie	139
Dyskursywne omówienie i adaptacja treści medialnych	147
Wiedza i wyobrażenia o zachodnich normach kulturowych	150
Zachodni indywidualizm	151
Amor. Miłość oczami Gwinejczyków.....	157
Stosunek do zachodniej idei równouprawnienia kobiet	166
Poligamia to „kultura afrykańska”. Gwinejczycy w Europie	174
Katolicy, czarownicy, kontrakty z duchami i naukowcy	184
Podsumowanie. Rozszczępienie w globalnych przepływach medialnych	194
4. Europa jak twierdza	201
Wprowadzenie. Przestrzeń geograficzna w epoce globalizacji	201
Europejskie restrykcje imigracyjne z perspektywy Gwinejczyków.....	205
Dostać się do „twierdzy”. Strategie migracyjne	209
Przyjaźnie z Białymi drogą na Zachód	209
Do Europy przez plażę	211
Łodzią przez ocean	215
Metafizyczne drogi na Zachód.....	222
Kontrakty z duchami.....	222
Magiczne amulety	224
Duchowo przenieść się na Zachód	238
Podsumowanie. Przewyciężyć marginalność	240
5. Wioska, miasto i Europa w dyskursie rozwoju	245
Wprowadzenie. Dyskurs rozwoju i nowoczesności	245
Dychotomia wioska–miasto w odniesieniu do obrazu Zachodu	253
Stopniowanie nowoczesności: wieśniak, miastowy, emigrant	255
Odcinanie się od świata wioski	259
Miejski styl życia w kontraście do wiejskiego.....	274
Rozwój to „sprawy Białych”	279
Ideologia rozwoju jako pusta struktura.....	287
Adaptacja pojęcia rozwoju.....	297
Podsumowanie.....	300

6. Trajektorja nowoczesności	305
Wprowadzenie: linearność narracji o postępie	305
Z wioski do miasta	307
„Nic tutaj nie ma”: brak rozwoju w Gwinei Bissau	311
Impas na drodze do nowoczesności	315
Dwa życiorysy	315
Bezrobocie w stolicy	326
Nadzieja na „szczęście”: pragnienie emigracji do Europy	333
Podsumowanie	339
Zakończenie	343
Bibliografia	353
Źródła internetowe	362
Abstract	365
Spis rozmówców	367
Spis ilustracji	371
Słownik wybranych terminów w języku kreolskim	373